

Perusopetuksen ja sen jälkeisen koulutuksen välisen nivelvaiheen tuen kehittäminen sekä sähköinen tiedonsiirto

Elina Peränen & Jenna Oksanen

JYVÄSKYLÄ

GRADIA

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Taustaa

- Tavoitteena on perusopetuksen ja sen jälkeisen koulutuksen välisen nivelvaiheen tuen kehittäminen ja tuen tarjoaminen hankkeen kohderyhmän nuorille.
- Nuorten taidetyöpajan yhteydessä toimii kaksi perusopetuksen ryhmää. Ysiplus-paja on tarkoitettu yhdeksännen vuosiluokan käyneille, mutta ilman päättötodistusta oleville nuorille. Oppipaja on joustavan perusopetuksen ryhmä. Kyseiset ryhmät ovat hankkeen kohderyhmää.
- Lisäksi nivelvaiheen tukea on tarjottu asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuulla oleville oppivelvollisille sekä Jyväskylän perusopetuksen oppilaille, joiden nivelvaiheen sujumisesta on herännyt huoli.

Sisältö

- Nivelvaiheen tuki
perusopetuksen aikana
- Nivelvaiheen tuki
perusopetuksen jälkeen
- Nivelvaiheen tuen malli
- Kohderyhmän kokemuksia
- Sähköinen tiedonsiirto

Nivelvaiheen tuki perusopetuksen aikana

- Nivelvaiheen tuki alkaa 8. tai 9. vuosiluokan aikana -> siirtymä on pidempi prosessi.
- Säännölliset yksilö- tai ryhmätapaamiset.
- Luottamussuhteen rakentuminen ja nuoreen tutustuminen -> turvallinen ja tuttu aikuinen.
- Nuoren mielenkiinnonkohteiden, osaamisen, voimavarojen, unelmien ja tulevaisuuden suunnitelmien kartoittaminen ja ääneen sanoittaminen.
- Nuori on osallisena oman opintopolun aktiivisena rakentajana.

Nivelvaiheen tuki perusopetuksen aikana

- Realistinen puhe jatko-opintojen suhteen -> mikä jatko-opintopaikka sopii nuoren elämäntilanteeseen, kiinnostuksen kohteisiin ja kykyihin.
- Tutustumiskäynnit, tutustumispäivät ja mahdolliset koulutuskokeilut.
- Realistinen kuva jatko-opinnoissa opiskelusta, eri vaihtoehtoista sekä tukimuodoista.
- Tet-paikat tukemassa valintaa.
- Huoltajien ottaminen osaksi nivelvaihetta ja heidän kuuleminen.
- Mahdollinen verkostotyö.

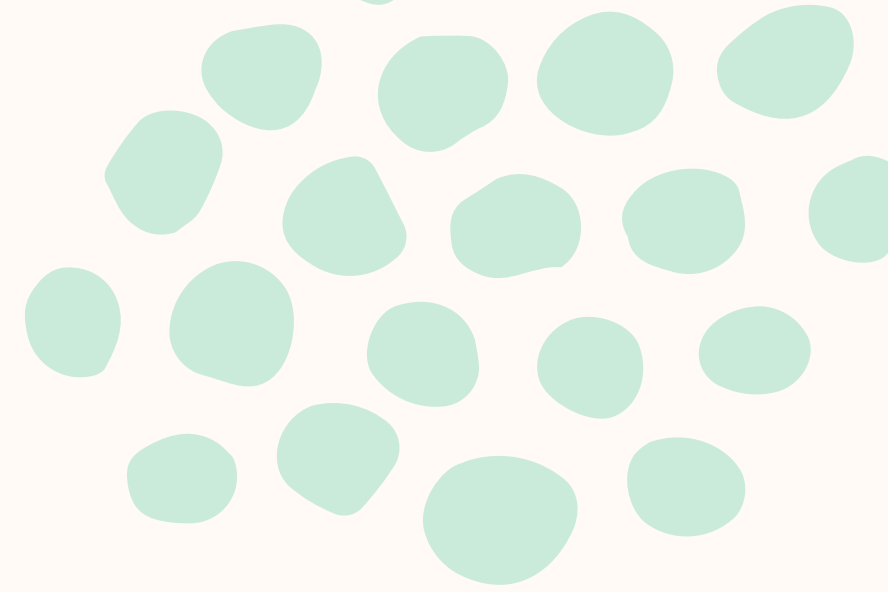

Nivelvaiheen tuki perusopetuksen jälkeen

- Tuen määrä, sisältö ja kesto vaihtelevat nuoren yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.
- Kesäajan ohjaus yhteishaun tulosten tultua.
- Tutustumiset uuteen oppilaitokseen ennen lukuvuoden alkua.
- Saattaminen uuteen oppilaitokseen tarvittaessa.
- Nivelneuvottelut ja opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömän tiedon siirtäminen.
- Vahvana teemana yksilöllisten opintopolkujen mahdollistaminen (työpajatoiminta).

Nivelvaiheen tuen malli

- Tiivis yhteistyö huoltajien ja tarvittaessa muiden toimijoiden kanssa
- Muihin palveluihin ja toimintaan kiinnittyminen.

PERUSOPETUS

- Luottamuksen rakentaminen.
- Nuoren vahvuuksien, mielenkiinnonkohteiden ja osaamisen kartoittaminen.
- Oppilaitoksiin, koulutuksiin ja työelämään tutustuminen.
- Perusopetuksen loppuun saattaminen.
- Yksilöllisen jatkopolun rakentaminen.

KESÄAJAN OHJAUS

- Opiskelupaikan vastaanottaminen.
- Jatkuvien hakujen tekeminen ja tarvittaessa uuden jatkopolun rakentaminen.
- Muissa siirtymään liittyvissä asioissa tukeminen (asuminen, opiskeluun liittyvät tuet ym.).
- Tutustumiset tulevaan oppilaitokseen.

UUSI OPPIMISYMPÄRISTÖ

- Tiedon siirtäminen (Oppivelvollisuuslaki 23§).
- Nivelneuvottelut.
- Uuteen ympäristöön kiinnittymisen turvaaminen.

MITÄS JOS...?

- Yhteydenotto tuttuun aikuiseen.
- Uuden suunnitelman tekeminen ja toteuttaminen mallin mukaisesti.

JYVÄSKYLÄ

GRADIA

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Kohderyhmän kokemuksia

"Omaan elämäntilanteeseen sopivan opiskelupaikan löytäminen on onnistunut nivelvaiheen työntekijän avulla. Tukea on saanut koulun käyntiin ja moneen muuhun itselle uuteen tilanteeseen. Yhteydenotto nivelvaiheen työntekijään on ollu helppoa, mikäli apua on tarvinnu. Omaan elämäntilanteeseen sopivan opiskelupaikan löytäminen on onnistunu nivelvaiheen työntekijän avulla. Nivelvaiheen työntekijät eivät vähättele, ottavat mut tosissaan ja ymmärtävät mua."

Kohderyhmän kokemuksia

"Kivijalka -hankkeen työntekijöiden kanssa työskentely on ollut luontevaa, eikä se ole tuntunut niin viralliselta, kun moni muu palvelu. Se on madaltanut kynnystä pyytää apua eri asioihin, ja on auttanut pääsemään siten paremmin myös muihin juttuihin kiinni. Tää onkin ollut kaikista paras vaihtoehto mulle. Työskentelystä on tullut mulle tärkeää, koska nivelvaiheen työntekijä on kulkenut isoissa muutoksissa mukana. Kiva on ollut yhdessä myös iloita onnistumisista ja saavutuksista. Hankkeen aikana olen saanut tukea itsenäistymiseen, arjen tasapainottamiseen, autokouluun ja virallisten asioiden hoitamiseen. Olen saanut ohjeistusta monessa muussakin asiassa. Ilman tällaista tukea, en olisi saanut elämää ja asioita näin hyvälle mallille, millä ne nyt ovat."

Kohderyhmän kokemuksia

"Todella tärkeä tuki. Tärkeää, että on nuorelle entuudestaan tuttu työntekijä, jolta saanut apua ja tukea. Myös vanhemmat saaneet tukea haasteiden aikana. Kiitos."

"Peruskoulusta siirtyessä toiselle asteelle nuori on herkässä kehitysvaiheessa. Nuori tarvitsee ympärilleen kasvattajia, jotka ovat aidosti kiinnostuneita nuoren kohtaamisesta ja omaavat sensitiiviset vuorovaikutustaidot. Kivijalka -hankkeen työntekijät ovat todella ammattitaitoisia nuoren kohtaamisessa! Toivoisin yhtä laadukasta ammatillista vuorovaikutusosaamista myös peruskoulun ja toisen asteen opettajille. Kiitos! Teette tärkeää työtä Kivijalka- Ground work -hanke!"

"This service has been indispensable! I'm not sure I would have been able to get through everything for my child without this service. She knew exactly what to do and who we should talk to. I'm SO grateful. We were given options that we didn't know existed. I'm not sure we would have succeeded in getting my child into the necessary education without your help."

JYVÄSKYLÄ

GADIA

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

Vapaata keskustelua ja
kysymyksiä

Sähköinen tiedonsiirto

- Hankkeen yksi tavoite oli kehittää nivelvaiheessa tapahtuvasta tiedonsiirrosta parempaa ja tasalaatuisempaa.
- Lomake on kehitetty yhteistyössä Pitävää ohjausta - hankkeen työntekijä Gradian erityisopettaja Pasi Puronahon kanssa. Sisällöllisessä kehittämisessä olemme hyödyntäneet Tampereen kaupungin kehittämää lomaketta.
- Sähköistä tiedonsiirtolomaketta siirryttiin käyttämään Jyväskylän kaupungin perusopetuksessa keväällä 2022.

Sähköinen tiedonsiirto

- Tiedonsiirto tehdään oppilaista, jotka ovat perusopetuksen aikana tarvinneet oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, erityisopetusta tai erityisiä pedagogisia järjestelyjä.
- Lomake täytetään yhteistyössä lähettävässä koulussa. Keskeistä on tieto oppilaan vahvuuksista, tuen tarpeista sekä oppimisen ja koulunkäynnin toimivista käytänteistä perusopetuksen päättövaiheessa.
- Lomakkeeseen ei kirjata oppilaan terveystietoja, esimerkiksi diagnooseja, lääkityksiä, hoitoja tai terapioiden. Oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa noudatetaan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä yhteistyössä. Kirjaamisen jälkeen lomake avataan huoltajan ja oppilaan nähtäväksi Wilmassa.
- Koulun opinto-ohjaaja varmistaa, että oppivelvollisen koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot siirtyvät uudelle koulutuksen järjestäjälle. Tarvittaessa opinto-ohjaaja täydentää tiedonsiirtoa osallistumalla esimerkiksi oppilaitosten järjestämiin tiedonsiirtopalaverihin uuden lukukauden alkaessa.

Sähköinen tiedonsiirto

- Tiedonsiirtolomake on hyödynnettävissä sekä muokattavissa valtakunnallisesti. Lomake ja ohje on ladattavissa Kivijalka – Ground work -hankkeen verkkosivuilta.
- Syksyllä 2022 kerättyjen kokemusten mukaan sähköisen tiedonsiirtolomakkeen avulla tieto opiskelijan tuen tarpeesta tulee uuteen oppilaitokseen välittömästi opintojen alkaessa. Tällöin esimerkiksi HOKS-keskustelujen pitäminen sekä erityisen tuen suunnitelman tekeminen on koettu helpommaksi.
- Sähköisen lomakkeen hyvänä puolena nähtiin myös se, että opiskelijaa opettava opettaja voi tarvittaessa helposti palata tietoon. Kun tuen tarve on alusta saakka opettajien tiedossa, pystytään tämä alusta saakka huomioimaan opintojen suunnittelussa.
- Toisaalta osa vastaajista koki lomakkeen täyttämisen ylimääräisenä ja aikaa vievänä lisätyönä, vaikka lomaketta pidettiin suurilta osin helppona täyttää.

Vapaata keskustelua ja
kysymyksiä

Kiitos!

JYVÄSKYLÄ

GADIA

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

